

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

De maaltijd

.....en laat ons eten en vrolijk zijn
Lucas 15:23b

De verloren zoon is in het vreemde land tot zichzelf gekomen. Zijn besluit ligt vast: Ik zal opstaan en tot mijn vader gaan, en ik zal tot hem zeggen: "Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en voor u; en ik ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden; maak mij als een van uw huurlingen." En daar gaat hij dan op weg. Zien we hem gaan? Wat zal er niet in hem zijn omgegaan. En toch zeker ook de bange vraag: zou vader mij nog wel willen ontvangen? Zal ik bij vader nog wel welkom zijn?

Och jongen, het is juist en alleen de trekkende liefde van je vader, dat je nu eindelijk de weg terug gaat. De weg der bekering. Of je bij vader nog welkom bent? Hoor dan: en als hij nog ver van hem was, zag hem zijn vader, en werd met innerlijke ontferming bewogen, en toelopende, viel hem om zijn hals, en kuste hem. Hoe groot en groots en heerlijk!

Wat zouden wij gezegd hebben als onze jongen zo thuis gekomen was? We hadden gezegd: "heerlijk!"; en we hadden hem in onze armen gesloten. Maar dan zouden we er toch allicht bij gezegd hebben: "Maar kind, wat heb je ons een verdriet aangedaan. Zul je dat nu nooit weer doen?" Maar de vader uit de gelijkenis geeft toch een veel schoner antwoord. Als de zoon zegt: "Vader, ik heb gezondigd", dan schuift vader de deur open en hij zegt: "Een maaltijd, een feestmaaltijd, mijn kind. Brengt hier voor het beste kleeid, en brengt het gemeste kalf, en laat ons eten en vrolijk zijn." Dat alleen!

Laat ons eten en vrolijk zijn. Want het kind was wel dood, maar het is weder levend geworden. Het was verloren,

maar het is gevonden! Zo is er blijdschap in de hemel over een zondaar, die zich bekeert. De Heere verheugt Zich over de vrucht van Zijn onwederstandelijke, trekkende liefde. En de engelen verheugen zich met Hem.

Laat ons eten en vrolijk zijn! En dan begint het feest. En de maaltijd is gratis. De maaltijd in het Koninkrijk der hemelen kost niets. De oudste zoon uit de gelijkenis wil de maaltijd bekostigen. Hij wil "het boksken" verdienen. Hij wil zoveel jaren dienen en er dan ook iets voor krijgen.

En ach: zo zitten wij ook graag aan de maaltijd. Er moet op de tafel toch ook iets van ons staan. Maar voor deze maaltijd is er in het Koninkrijk Gods geen plaats. Vrolijkheid, blijdschap is er in het Vaderhuis alleen over de verloren zoon. Hij heeft niets, maar dan ook niets kunnen meebrengen. En toch mag hij, juist hij aanzitten. De maaltijd is gratis. Het is een genade-maaltijd.

Maar al kost de maaltijd niets meer, hij heeft wel wat gekost. Hij heeft bloed gekost. Hij heeft aan de Heere Jezus het leven gekost. Want niemand, ook de verloren zoon niet, komt tot de Vader dan door Jezus. Hij heeft voor deze maaltijd gewerkt. Hij heeft aan het door ons geschonden recht van Zijn Vader voldaan.

We zijn inmiddels de lijdensweken weer ingegaan. En we staan er weer in het bijzonder bij stil wat het Christus gekost heeft om voor verloren zonen en dochters (en we zijn het van nature toch allen) de toegang tot het Vaderhuis, de verzoende gemeenschap met God te verwerven. Het geeft Hem bloed-zweet gekost, helse verlatenheid, het leven. Maar om in die weg de feestmaaltijd in het Vaderhuis toe te bereiden, waaraan in

zichzelf verloren zonen en dochters mogen aanzitten.

Laat ons eten en vrolijk zijn. De maaltijd begint. En zij begonnen vrolijk te zijn.

Zalig, om aan deze maaltijd te mogen aanzitten. Om te mogen eten en drinken met de mond des geloofs.

Er zitten er twee aan, waarvan de Eén niets doet dan geven. Dat is het feest van de Vader. En de ander doet niets dan ontvangen. Dat is het feest van de zoon.

Het is waar: de maaltijd kost niets. Maar zullen we het nooit vergeten! de maaltijd heeft onnoemelijk veel gekost.

Het brood is gebroken. De wijn is vergoten. Het Lam is geslacht!

Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en voor U, en ik ben niet waardig Uw zoon genaamd te worden!

En dan het antwoord van de Vader: laat ons eten en vrolijk zijn! Want deze mijn zoon was dood, en is weder levend geworden. Hij was verloren, en is gevonden.

De feesttafel staat aangericht. En de Vader heeft in Christus voor alles gezorgd. Echt: voor alles!

En daarom: Zijn Naam moet eeuwig de eer ontvangen!

Ds. M. Vlietstra.

Van de administratie

De betalingen van het abonnementsgeld komen vlot binnen (is uw betaling daar ook al bij?), waarbij we veel giften mochten ontvangen nl. f 12.853,-.

Voor de school in Dundas ontvingen we op onze girorekening f 35,- aan giften en op de bankrekening van de school f 479,90 van de Chr. Geref. Kerk van Zaamslag, als opbrengst van een gehouden kollekte en van de Commissie Winterlezingen te Urk een gift van f 800,-.

Zowel voor de giften voor de school

in Dundas als die voor ons blad alsmede voor de opgave van 5 nieuwe abonnees onze hartelijke dank.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350.

Van de redactie

Van de verschillende series verschijnt ook in deze aflevering van "Bewaar het Pand" weer een artikel. De Heilige Schrift, de kerkgeschiedenis en de belijdenis der kerk spreken. Ook is er aandacht voor actuele zaken in onze maatschappij, waar vele verontrustende ontwikkelingen vallen waar te nemen.

In dit nummer maakt ds. L.W. van der Meij een begin met de bespreking van de beknopte gereformeerde dogmatiek van dr. J. van Genderen en dr. W.H. Velema.

Tenslotte geven wij u nog eens de datum door van de komende ontmoetingsdag in het kerkgebouw van Sliedrecht C.: D.V. zaterdag 17 april. Noteert u deze datum?

AvH.

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk
verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter, Ds. A. van Heteren en Ds. D. Slagboom.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Copie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" opzenden naar: Ds. A. van Heteren, Bruijgomstraat 2, 4251 EP Werken-dam. Telefoon 01835-1113.

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720-74202, postrek. 70.43.50 t.n.v. de administrateur van "Bewaar het Pand" te Alphen a/d Rijn.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.

Advertenties f 0,60 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

De Gezonde Gelovige (5)

Ik gedenk heden aan mijn zonden

Shepard benadrukt hoe noodzakelijk het is ter verbreking over en onder de zonden om onze zonden uit het verleden te overdenken; "al de goddeloosheid van uw hart en leven, al de ijdelheid van uw jeugd, Spreuken 11:9, al uw heimelijke zonden, al uw zonden tegen licht en liefde, tegen bedreigingen en beloften: al de tijd waarin gij niet anders deed, dan leven in de zonde moet gij overdenken. Al Gods kinderen hebben dat gedaan." Ezech. 6:9.

Het was de klacht van de Heere over een goddeloos geslacht, Jeremia 8:6, dat Hij niemand hoorde zeggen wat heb ik gedaan?

"Ik zeg u uit naam van de eeuwige God, dat de Heere eerlang Jeruzalem met lantaarnen zal doorzoeken en komen met een zwaard in Zijn hand om alle geruste zondaren in de steden en landen daaruit te halen indien zij niet ontwaken;

Hij zal onderzoek doen naar het bloed, naar de eden en naar de hoerereijen die zo algemeen zijn geworden, en naar de heimelijke zonden, waarin wij liggen. Laat God de Heere u toch in deze avondtijd des daags onderzoeken en overtuigen, eer de nacht komt, waarin het te laat zal wezen om te zeggen: ik wenste dat ik mijn wegen intijds overdacht had."

Dan geeft Shepard de hulpmiddelen en wegen aan om de zonden te zien en daarvan overtuigd te wezen, Joh. 3:20, 21.

1e Leid uw ziel tot het licht. Uw gebed zij: "Hetgeen ik niet zie, o Heere, leer Gij het mij te zien. Zet de spiegel van Gods Wet voor u en zie in de bediening van het Woord op tot de Heere en zeg: o Heere doorzoek mij."

Toen David zag hoe zuiver de wet was riep hij uit: Wie kan zijn afdwalingen verstaan? Ps. 19:13.

2e Zie elke overtuiging van uw geweten als een waarschuwing van de Heere en zoekt die niet te pleisteren. Toen Samuël Eli droeve dingen over zijn huis verkondigde, zei Eli: Hij is de Heere, Hij doe wat goed is in Zijn ogen, 1 Sam. 3:18. De stem van Samuël was voor Eli, Gods stem. Een arrest in 's Konings Naam komt met autoriteit en brengt in het hart van de mens een verschuldigd ontzag.

3e Oordeel over de zonde volgens de

regel van Gods Woord. Denk aan schriftplaatsen als Rom. 1:18: Want de toorn Gods wordt geopenbaard van den hemel over alle goddeloosheid en ongerechtigheid der mensen, als die de waarheid in ongerechtigheid ten onder houden. Rom. 2:8, 9: Maar degenen, die twistgierig zijn en die der waarheid ongehoorzaam, doch der ongerechtigheid gehoorzaam zijn zal verbolgenheid en toorn vergolden worden; Verdrukking en benauwdheid over alle ziel des mensen, die het kwade werkt, eerst van de Jood en ook van den Griek.

Denk aan een gram gelaat, een toornig woord, het is doodslag voor God. Een dartel oog, een onkuise gedachte is overspel voor een heilig God, voor Wiens rechterstoel u rekenschap zult moeten geven van iedere ijdele gedachte en woord, 2 Kor. 5:10.

Mozes verliet de genieting der zonde, die maar voor een tijd is, Hebr. 11:25. Oordeel niet over de zonden naar uw gevoel van straf daarover, want God is u niet gelijk, want God behoudt de toorn Zijner vijanden tot de dag van afrekening. Luister niet naar de mening van anderen zoals zij over de zonden denken. Zijn wij ook blind? zeiden de Farizeeën. Daarom blijven uw zonden, zei de Heere Jezus. Z' 'oe dat gij u in zulke oordelen over de zonden niet bedriegt.

Dankbaarheid jegens de Heere voor de ontdekking en overtuiging van de zonde

Shepard wijst erop hoe dankbaar wij behoren te zijn voor de ontdekking aan en overtuiging van onze zonden.

"Had de Heere u niet ontmoet en overtuigd van uw dwaasheid en zo gestuit, toen gij in de hitte en het opvolgen van uw zonden voortging naar de eeuwige dood, welk een aantal van zonden zoudt gij niet bedreven hebben? Hoe snood zoudt gij zijn geweest?

Het is Gods liefde jegens u om u grondig en diep van uw zonden te overtuigen en het is Gods haat jegens u als Hij het niet doet.

God kon u in uw natuurstaat gelaten hebben en u nimmer uw einde in de zonde hebben bekendgemaakt, zoals

velen van uw arme vrienden en bekenden."

Dan wijst hij op het onderscheid van het zien van de zonden door de verworpenen en de uitverkorenen. "Het onderscheid van het zien van de zonden door de verworpenen en de uitverkorenen is dit: De Heere legt in de uitverkorenen een verborgen deugd in het werk der overtuiging, die hen tot de hemel doet roepen, om een geest van verbreking over de zonden, dien zij zonder dit gezicht der zonden nimmer zouden begeerd hebben."

"Wij zijn gewoon dag en uur van sommige grote merkwaardige verlossingen wel te onthouden. O, gedenk de tijd waarin de liefde van Christus u overtuigde van uw zonden, waarin gij zeker waart verloren gegaan."

Derde hoofdstuk

Het werk der verbrijzeling of het gevoel van zonden

Shepard zegt, dat iemand een gezicht van zonden kan hebben zonder droefheid en gevoel daarvan. Hij wijst dan op teksten als Dan. 5:22; Jac. 1:23, 24 en Rom. 2:20, 21, 22, 23. Echter de overtuiging van zonden die de Heilige Geest in de uitverkorenen werkt is eerst of laatst altoos vergezeld met verbrijzeling. De verbrijzeling of gevoel van zonde, volgt terstond op de overtuiging van zonden in de dag van Christus macht.

Hand. 2:37: Zij werden verslagen in hun harten, toen zij overtuigd waren van hun zonde, dat zij de Heere der Heerlijkheid hadden gekruisigd.

Josia's hart smolt in zijn vernieuwde bekering tot God, nadat hij de woorden der wet had gehoord en hij weende voor de Heere, 2 Kron. 34:27. Het einde van de overtuiging is de verbrijzeling.

Zegt iemand dat het einde der overtuiging is de ziel tot Christus te leiden, ik sta toe, dat het het uiterste en laatste eind daarvan is, maar het eerste is de verslagenheid.

Hardheid des harten is één van de grootste oordelen, de zonde te zien en niet daarover geraakt te zijn bewijst een groter verharding.

Het is een grote dwaling, volgens Shepard, te beweren, dat iemand alleen door het Evangelie bekeerd kan wezen tot God zonder enig gevoel van zonde en ellende.

Het gevoel van zonden heeft wel zijn trappen. Sommiger droefheid breekt schielijker uit, evenals de stormen en onstuimigheden der zee. Iedere chris-

ten is geen Heman. Maar in allen, die de Heere wil behouden werkt Hij enig gevoel van zonden, maar niet in dezelfde mate.

Meen niet dat er geen gevoel of verbrijzeling van zonden in de ziel wordt gevonden omdat gij het niet zo klaar en onderscheiden kunt gevoelen of omdat u de tijd van de werking en de eerste beginselen daarvan niet weet.

Onderwijzend is wat Shepard aantekent bij Jes. 63:17: "Heere, waarom verstokt gij ons hart, dat wij u niet vrezen? meent gij dat er inderdaad geen weekheid noch gevoeligheid was? ja waarlijk, maar zij gevoelden

niet anders dan een hard hart; ja zulk een hardheid alsof de Heere hen daarmede plaagde door zijn eigen hand, en die niet alleen met hen geboren en aangekweekt was, gelijk het is met andere mensen. Deze zielen menen dat de Heere hen verlaten heeft, ja geslagen met een hard hart en dit bewenen zij; nochtans heeft de Heere ware zachtheid en weekheid gewerkt onder gevoel van hardheid, gelijk veeltijds de verworpenen zachtheid gevoelen als er van binnen louter verstoktheid is."

Wordt vervolgd.

Katwijk aan Zee., Ds. J. Veenendaal.

In gesprek met Comrie (2)

De Heere aanhangen

In 1 Korinthe 6:17 zegt Paulus: die de Heere aanhangt, is een geest met Hem.

Wat wil dat eigenlijk zeggen: door het geloof Christus aanhangen?

Dat "aanhangen" van Christus wil zeggen dat het geloof een genade is die de gelovige op het allernauwste met Christus verenigt.

Ik heb daarover meer geschreven in mijn ABC des geloofs van 1746. We zullen dat "aanhangen" van Christus door het geloof nog eens samenvatten. Het betekent dat de gelovigen, na lang tobben, en zoeken naar Jezus, als de Borg en enige Middelaar, Hem eindelijk vindt. Hij ziet Hem dan niet meer van verre, maar van nabij. Christus is voor Hem een gepast, een noodzakelijk en hooggeacht Persoon.

Hij grijpt Hem aan en omhelst Hem alleen en volkomen, als zijn geluk en de enige grond van troost in leven en in sterven.

Voor de gelovige gaat deze Christus alles te boven. Zoveel waarde heeft Hij voor hem, dat in vergelijking met deze Jezus alles in haar achting daalt. Paulus heeft dat zelf ondervonden. Daarom zegt hij in Philippenzen 3:8: Ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus. Het was zijn hoogste verlangen in Hem gevonden te worden niet rustende op zijn eigen gerechtigheid maar op die van Christus. Asaf bedoelt hetzelfde als hij zegt: Wie heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde! (Psalm 73:25, 26).

De gelovige grijpt Christus aan met de allerinnigste liefde, uit de grond van het hart. Hij zegt: Ik zal U harte-

lijk liefhebben, HEERE, mijn Sterkte! (Psalm 18:2).

Hoe nauw de geloofsvereniging met Christus is, blijkt uit de woorden van Paulus in 1 Korinthe 6:17. Die de Heere aanhangt is "een geest met Hem". Dat is hetzelfde als wat de Heere Jezus zegt in Johannes 15:4, 5: Ik ben de wijnstok, en gij de ranken.

Het "aanhangen" van Christus door het geloof duidt ook op de strijd die daarmee gepaard gaat. De gelovige ondervindt soms dat Jezus van hem wil vertrekken. Hij maakt aanstalten om hem te verlaten. Maar dan is het bij hem als bij Jakob: "Ik laat u niet gaan". Zo hangt hij de Heere aan. Net als de Bruid. Zij zegt: Ik hield Hem vast. Net als de Emmausgangers. Zij dwongen Hem om bij hen te blijven. Dat "dwingen" van het geloof gaat gepaard met worsteling, belijdenis van schuld, nieuwe geloofswerkzaamheden, ja, een vasthouden tot het einde. Soms ondervindt hij dat de satan en zijn ongelovig hart hem terugtrekken, om als het ware zijn houvast aan Jezus los te laten. Maar dan juist hangen zij Hem aan.

In de Griekse grondtekst betekent het woordje "kollomenos" eigenlijk "lijmen".

Wat wil dat zeggen voor de betekenis van het geloof?

"Die de Heere aanhangt" betekent eigenlijk "die aan Christus gelijmd is".

Dat betekent allereerst dat de gelovigen tevoren niet aan Hem verbonden waren. Dingen die aan elkaar gelijmd worden, waren tevoren van elkaar gescheiden. Zo is het ook hier. De

gelovigen zijn van nature het eigendom van Christus niet. Ze zijn uit hun vader, de duivel. Zij waren kinderen des toorns zoals anderen (Efeze 2:3). Dat de gelovigen aan Christus "gelijmd" zijn, betekent ook dat Hij Zelf aan de scheiding een einde gemaakt heeft. Hij trok hen uit de muil van de helse leeuw. Hij rukte hen als een brandhout uit het vuur. Hij beroofde "de sterke", dat is de duivel, van zijn vaten en verenigde ze met Zichzelf.

Voor het lijmen van twee stukken is een mensenhand nodig. Zo ook hier. Die hand is de Heilige Geest. Hij brengt Jezus door een krachtige roeping van het Woord aan hun ziel en hun ziel tot Christus. Hij verenigt door het geloof met Christus.

Die lijm waarmee gescheiden voorwerpen verenigd worden, kun je zien als een beeld van Christus' bloed. De geloofsvereniging immers vindt plaats

doordat het bloed van Christus op hun ziel gesprengd wordt. Dat is een "lijm" die zelfs door hel en dood niet kan worden losgemaakt.

Laten we niet vergeten dat het verbinden, het lijmen, van de gelovigen aan Christus, allereerst van Hem uitgaat. De gelovige kan proberen Christus aan te hangen zoveel hij wil, maar er zal geen geloofsvereniging zijn totdat Hij als eerste hem aangrijpt. Het is God die 't eerst liefheeft.

Tenslotte: Wanneer stukken aan elkaar gelijmd worden, zijn ze een. Zo worden ook Christus en de gelovigen verenigd. Zij worden tot een lichaam, waarvan Hij het hoofd is.

Geloven is: de Heere aanhangen. Mochten wij Hem dan aanhangen met hart en ziel. Dan zullen we tot onze troost ervaren dat de Geest van Christus in ons woont.

Wordt vervolgd.

Ds. L.W. v.d. Meij.

Apeldoornse dogmatiek (I)

Behoud het Pand

Dogmatiek is een wetenschap die zich met dogma's, kerkelijke leeruitspraken, uit het (verre) verleden bezighoudt. Een goed voorbeeld daarvan zijn de Dordtse Leerregels van 1618/19 die uitspraken doen over de verkiezing van eeuwigheid en de onvrije wil van de mens. Om eerlijk te zijn: leerregels, dogma's, liggen momenteel slecht in de kerkelijke en theologische markt. Het verleden moet zich niet zoveel met het heden bemoeien. Voor velen zijn de kerkelijke dogma's niets meer dan een boeket droogbloemen, die wel kleur maar geen geur hebben. Je prikt ze aan de muur als een stijlvolle decoratie. Of nog erger: "een zielloos lijf gedompeld in het stof". En dat is het dan. Toch moeten we ons daarop nog eens rustig bezinnen. Want sommige leeruitspraken zijn eigenlijk net zo actueel als de Bijbel zelf.

Aan de gemeente van Korinthe schrijft de apostel Paulus:

"Ik maak u bekend het Evangelie dat ik u verkondigd heb, hetwelk gij ook aangenomen hebt, in hetwelk gij ook staat, door hetwelk gij ook zalig wordt indien gij het behoudt op zodanige wijze als ik het u verkondigd heb." (1 Korinthe 15:1, 2).

Hier heeft de apostel het over het Evangelie. Dat had hij aan de Korintheïers verkondigd. Die bood-

schap had hij van God en de Heere Jezus zelf ontvangen en vervolgens hun en anderen "overgegeven", overgeleverd. (Die overlevering noemden de Grieken *paradosis* en de Romeinen *traditio*).

Die overlevering van het Evangelie moet bewaard worden. En waarom? Omdat de zaligheid van de Kerk ermee staat of valt. Paulus zegt "door hetwelk gij ook zalig wordt indien gij het behoudt op zodanige wijze als ik het u verkondigd heb."

Het Pand van het Evangelie moet bewaard worden als het eeuwige leven ons lief is.

Daarom vat de apostel dat Evangelie der zaligheid nog eens kort en bondig samen als hij zegt in 1 Korinthe 15:3: "Dat Christus gestorven is voor onze zonden, naar de Schriften en dat Hij is begraven en dat Hij is opgewekt ten derden dage, naar de Schriften". Eigenlijk hebben we hier al een dogma, een leeruitspraak, een korte en bondige samenvatting van het Pand van het Evangelie dat bewaard moet worden. Wil men zalig worden dan moet men allereerst het Evangelie op deze wijze behouden. De christelijke Kerk is naar haar aard "behoudend". Over die leer van het Evangelie waren de leden van de gemeente van Korinthe het eens. Van die leer waren ze persoonlijk en gemeenschappelijk

door de Geest van God overtuigd. Die leer hadden zij door het geloof aangenomen. Zij waren in dit opzicht van een gemoed en een gevoelen.

Blijkbaar heeft die eensgezindheid, die vrede, in de gemeente niet lang geduurd. Sommigen zaaiden twijfel omtrent de leer van het Evangelie en met name de verkondiging van de opstanding der doden. "Indien nu Christus gepredikt wordt dat Hij uit de doden opgewekt is, hoe zeggen sommigen onder u dat er geen opstanding der doden is"?

De gemeente kreeg dus al spoedig met dwalingen, ketterijen te maken. Sommigen zeiden dat er geen opstanding der doden was.

Als de apostel dat hoort, komt hij in het geweer. Vat het Evangelie kort en bondig samen: Christus is gestorven voor onze zonden en opgewekt ten derden dage naar de Schriften! Je zou dat een heel vroege "leeruitspraak" kunnen noemen. Een antwoord, een weerwoord op de dwalingen in de Kerk.

Geen opstanding der doden? Dan is ook Christus niet opgewekt. En dan trekt de apostel een aantal schrikwekkende conclusies uit deze dwaling. Indien Christus niet opgewekt is, zo is uw geloof tevergeefs. De Korintheïers geloofden aanvankelijk het Evangelie van Paulus: Dat Christus om hun zonden overgeleverd was in de dood en om hun rechtvaardiging opgewekt (vgl. Romeinen 4:25). Maar als Christus nu eens niet was opgewekt? Dan waren zij nog in hun zonden. Niet in (de opgewekte!) Christus rechtvaardig voor God. Dan waren ze allemaal verloren die in Christus ontslapen waren.

Als de leer van het Evangelie, door Paulus van Christuswege overgeleverd, niet waar zou zijn, dan zou dat rampzalige gevolgen hebben voor de Kerk. Hoe noodzakelijk dan om het Pand van het Evangelie zuiver te bewaren!

Uit de Schrift genomen

De christelijke Kerk heeft bij monde van haar apostelen en leraren al vroeg de wapens moeten opnemen. Bij tijden moest onder de hoge druk van de dwalingen (een deel van) de leer van het Evangelie helder en krachtig worden beleden, kort en bondig samengevat in een dogma: een kerkelijke gezaghebbende leeruitspraak. Zo'n dogma werd soms nadrukkelijk in een *confessio*, een belijdenisgeschrift, vastgelegd. Nu is het woord dogma

een Grieks begrip en betekent in het algemeen in de Griekssprekende wereld van Paulus een gezaghebbende uitspraak waaraan gehoorzaamheid verwacht wordt. Zo gebruikt de evangelist Lukas het woordje dogma voor het bevel van keizer Augustus dat de gehele wereld beschreven moest worden. De keizer rekende erop dat zijn "dogma" gehoorzaamd zou worden.

Zo verwachtten de apostelen en de ouderlingen te Jeruzalem dat de dogma's (Statenvertaling heeft "ordinantieën") van het apostelconvent in Jeruzalem, omtrent de noodzaak van de besnijdenis en de onderhouding van de ceremoniële wetten van Mozes gehoorzaamd zouden worden door de gemeenten. (Handelingen 16:4).

En waarom rekenden de apostelen op onderwerping aan deze dogma's? Omdat zij zich in de vaststelling van deze leeruitspraken geleid wisten door de Heilige Geest. "Het heeft den Heiligen Geest en ons goed gedacht" (Handelingen 15:28).

Nog eens: Een dogma is een leeruitspraak van de Kerk die aan de Schrift ontleend is. Vaak in het heetst van de strijd ontstaan. Als de eenheid en vrede van de Kerk op het spel stond.

Calvijn heeft dat heel goed verwoord: "Wanneer iemand de Kerk met zijn

leer in verwarring brengt en het op een ernstige onenigheid dreigt uit te lopen, moeten de kerken samenkomen en moet een uitspraak gedaan worden, die uit de Schrift genomen is" (Institutie boek IV, 9, 8 en 13). Met deze leeruitspraken, dogma's van de Kerk houdt de Dogmatiek als theologische wetenschap zich bezig. Die wetenschap stelt vragen zoals: Zijn de leeruitspraken van de Kerk inderdaad "uit de Schrift genomen".

Dat is een van de vragen waar een Gereformeerde Dogmatiek zich mee bezighoudt. Zij staat op het standpunt van Calvijn dat een leeruitspraak dan alleen waarde heeft als die aan de Schrift ontleend is. Het dogma heeft dus een van de Bijbel afgeleid gezag en verdient daarom in de kerken niet alleen gehoor te vinden, maar ook gehoorzaamd te worden.

En als het waar is dat het behoud van de zuivere leer van het Evangelie, kort en bondig samengevat in de dogmata van de Kerk, te maken heeft met het eeuwig welzijn van de Kerk, dan is de Dogmatiek die kerkhistorische leeruitspraken bestudeert, bij het licht van de Schrift, zonder meer van levensbelang.

*Wordt vervolgd.
Ds. L. v.d. Meij.*

Nederlandse Geloofsbelijdenis (48)

De regering der Kerk

Het is niet zo gemakkelijk in onze tijd aandacht te vragen voor artikel 30. We behoeven het opschrift maar te lezen en zullen het dan gelijk begrijpen, waarom dat zo is. Het gaat over "de regering der Kerk door kerkelijke ambten". In de wereld van vandaag staat regering door gezagdragers niet hoog genoteerd. Er is ontkenning en ondermijning van het gezag. Het komt openbaar in de wanorde, die in meer dan één verband is. Zou het de Kerk voorbijgaan?

Op het brede kerkelijk erf worden daarbij allerlei gedachten aangereikt, die meewerken tot de vervaging van de schriftuurlijke belijdenis aangaande de regering der Kerk en de betekenis van de ambten daarbij. De mondigheid van de gemeente wordt eenzijdig én verkeerd benadrukt. Men wil het bijzonder ambt enkel zien vanuit de gemeente. Geen oog heeft men voor de kerkelijke ambtsdragers als vertegenwoordigers van Christus. De regering van de Kerk door de ambten

zou niet overeenkomen met wat het Nieuwe Testament van de Kerk zegt. Het zou om een latere ontwikkeling gaan, waarbij de ambten alleen een vormgeving van bepaalde diensten geworden zijn. Wie zulke gedachten op zich in laat werken zal het moeten zeggen: zo kan er van de regering der Kerk eigenlijk geen sprake meer zijn. We moeten ook naar de andere kant zien. Graag wil men de betekenis van dit artikel onderschrijven. De Kerk moet geregeerd worden. De ambtsdragers worden hoog ingeschat. Het zijn uitnemende zaken, die helaas steeds meer tot een voorbijgegangene tijd gaan behoren. Echter het kan zijn, dat er zowel bij de ambtsdragers als bij de gemeente geen zicht is op wat nu de regering der Kerk door de ambten inhoudt. De gerichtheid op de geestelijke bouw van de Kerk des Heeren wordt niet verstaan of betracht. Dan worden ambtsdragers heersers of worden door de gemeente enkel om hun persoon verheerlijkt.

Het is daarom nodig naar dit artikel goed te luisteren: "Wij geloven, dat deze ware Kerk geregeerd moet worden naar de geestelijke politie, die ons onze Heere heeft geleerd in Zijn Woord; namelijk dat er Dienaars of Herders moeten zijn, om Gods woord te prediken en de Sacramenten te bedienen; dat er ook Opzieners en Diakenen zijn, om met de Herders te zijn als de Raad der Kerk;..."

Naar de geestelijke politie

De regering van de Kerk wordt veelal als een formele zaak beschouwd. Er moet nu eenmaal orde in de kerk zijn. Onze belijdenis zegt het wel anders. In dit verband is het goed om te letten op een bijzondere uitdrukking, die hier gebruikt wordt: "naar de geestelijke politie...". We moeten dan bij het woord "politie", niet denken aan een bepaalde tak van de overheidsdienst, die toezicht houdt op de openbare orde en veiligheid! Het betekent hier: bestuurswijze, inrichting van regering. Die wijze van bestuur behoort in de kerk "geestelijk" te zijn.

De Roomse wijze van regering der kerk was en is ongeestelijk. De kerk was geworden tot een machtsinstituut. Een heel systeem van allerlei regels en straffen, ontleend niet zozeer aan Gods Woord maar vooral aan het burgerlijk recht, moest de kerk bewaren bij haar leer en voor orde zorgen. Telkens opnieuw komt in de geschiedenis van de kerk zo'n ongeestelijke wijze van regeren uit.

Zo moet het in de Kerk des Heeren niet zijn. De Kerk heeft maar één Koning, nl. Christus. Hij heeft het alleen in de Kerk te zeggen. Hij is een geestelijke Koning. De Kerk is ook geen vereniging. Zij heeft een geestelijk karakter. Zij wordt geregeerd door Woord en Geest. Dat betekent ook de binding aan het Woord Gods.

Hoe spreekt hier het geloof! "Die ons onze Heere geleerd heeft in Zijn Woord". De belijdenis die het heeft over de "geestelijke politie" weet zich ook geestelijk uit te drukken. Het gaat om de regering niet naar de wil van mensen, maar naar Gods wil, die Hij in Zijn Woord heeft bekendgemaakt.

Drie ambten

Artikel 30 stelt hier dat er drie ambten zijn, waardoor de Kerk geregeerd wordt. God gebruikt mensen. Hij roept hen tot deze bijzondere dienst. Hij schenkt hen de gaven door Zijn Geest. We weten dat er eerst de apostelen waren. Zij waren oor- en oogge-

tuigen van de woorden en daden van Christus, ook van Zijn opstanding en Hemelvaart. Zij hadden een enige plaats in de kerk. Ze hebben het nog door het apostolische Woord, dat ze in Naam van hun Zender gepredikt hebben. Naast de apostelen zijn er in de eerste tijd profeten en evangelisten geweest. Hier worden de drie ambten genoemd, die in de kerk der reformatie onder invloed van Calvijn een plaats hebben gekregen.

Er zou veel te schrijven zijn over deze drie ambten, de onderlinge verhouding, de bijzondere taken, zoals die in het Nieuwe Testament worden vermeld. We nemen hier enkele conclusies over van Prof. J. Hovius uit de rede: "Behoren de diakenen tot de kerkeraad?"; "In de eerste plaats is de dienst in de gemeente van Christus alomvattend - hij omvat, om het nu maar kort te zeggen, zowel de stoffelijke als de geestelijke zijde van het gemeentelijk leven. In de tweede plaats wordt deze dienst verricht door mensen, die in het Nieuwe Testament met verschillende namen worden genoemd, waarvan in het bijzonder de namen *presbuteros*, *episkopos* en *diakonos* naar voren springen. In de derde plaats is de arbeidssfeer van hen, die ambtelijke dienst verrichten, in den beginne niet scherp omlijnd, wordt althans niet scherp omlijnd beschreven. In de vierde plaats is er een zekere ontwikkeling op te merken.

In Handelingen 6 begint de afsplitsing van het éne en ongedeelde (apostolische) ambt. Deze afsplitsing zet zich voort." We nemen dit maar over om de laten zien dat het door een nauwgezet luisteren naar de Nieuw-Testamentische openbaring tot de drie ambten gekomen is. Er zijn vele opvattingen over. We menen echter, dat deze drie ambten de zuiverste vertolking zijn van de gegevens van Gods Woord. We lezen ze hier: de Dienaars of Herders, de predikanten; de Opzieners, de ouderlingen; de Diakenen, een naam, die wij ook gewoon zijn te gebruiken. We merken nog op, dat de benaming "opzieners" voor de ouderlingen ontleend is aan Titus 1:7: "want een opziener moet onberispelijk zijn..". Hij is belast met de regering van Gods Huis.

Meer wordt in het Nieuwe Testament de naam "*presbuteros*" gebruikt: oudste. Zij dienen allen in de Kerk des Heeren. Zij zijn dienaren van de Koning der Kerk. Hij bedient Zich van hen om Zijn Kerk wezenlijk te

bouwen. Zij hebben ieder een eigen taal. De herders om het Woord Gods te bedienen in de prediking, de sacramenten, het huis- en ziekenbezoek. De ouderlingen om met de dienaren des Woords leiding te geven, te regeren en toezicht te houden op de leer en wandel van de dienaren des Woords en de gemeente. De diakenen om de barmhartigheid uit te oefenen, zorg te dragen voor de behoeftigen en verdrukten.

..zijnde als de Raad der Kerk....

Ouderlingen en diakenen vormen met de dienaren des Woords de kerkeraad. Zij zijn, staat er hier "als de Raad der Kerk". Daaruit blijkt dat onze Nederlandse Geloofsbelijdenis de diakenen tot de kerkeraad rekent. Het lijkt me hier niet de plaats om daar verder veel van te zeggen. De genoemde rede van Prof. Hovius kan ons daar nader in onderwijzen.

Er is een verschil tussen onze belijdenis en de Dordtse Kerkorde. De laatste rekende de diakenen niet tot de kerkeraad. Prof. Hovius kwam tot de slotsom, dat de diakenen wél bij de kerkeraad behoren, zoals dus ook hier beleden wordt. Het gaat er om dat aan de diakenen evenzeer de zorg van de gemeente is toebetrouwd, al ligt dan hun taak op ander terrein dan dat van de dienaren des Woords en de ouderlingen. We moeten hierbij aantekenen, dat het ambt van diaken onder ons wel eens anders gewaardeerd wordt. Al te veel leeft onder ons de voorstelling, dat ze alleen maar dienen voor het inzamelen van de gelden. Zij hebben ook hun ambt "geestelijk" te betrachten, zoals in het vervolg nog gezegd wordt: "opdat ook de armen en bedrukten geholpen en getroost worden, naar dat zij van node hebben".

..de ware religie te onderhouden....

Onze belijdenis werkt het nog nader uit, waarom de regering der Kerk er is door de drie ambten: "...en door dit middel de ware religie te onderhouden, en te maken dat de ware leer haar loop hebbe, dat ook de overtreders op

geestelijke wijze gestraft worden en in de toom gehouden worden..".

Op één uitdrukking mogen we hier wijzen. De regering der Kerk is het middel om "de ware religie te onderhouden". De ware religie! Dat is niet alleen een zaak van de zuivere leer, die met Gods Woord overeenkomt, maar ook een zaak van het hart, van het leven. Het gaat erom dat het Woord Gods gestalte krijgt door Gods Geest in het hart en uitkomt in het leven. Ziet, wat is de regering van de Kerk toch anders dan een soort ambtenarij. Zó gedragen de ambtsdragers zich wel eens! Maar het moet te doen zijn om de ware vreze des Heeren. Daar gebruikt de Heere de prediking voor, de ambtelijke arbeid, om dat waar te maken in de harten van arme zondaren. Wat hebben we nodig juist in onze tijd dat dit besef onze ambtsdragers vervult.

Zulke personen....

Aan het eind wordt nog gewezen op de vereisten van de ambtsdragers. "Door dit middel zullen alle dingen in de Kerk wel en ordelijk toegaan, wanneer zulke personen verkoren worden, die getrouw zijn en naar de regel, dien de Heilige Schrift daarvan geeft in de brief van Timotheüs".

Ongetwijfeld moeten de vereisten tot het ambt gelezen worden in het licht van, wat tevoren beleden is. Het gaat hier om de regering naar de "geestelijke politie", het is gericht op het "bewaren van de ware religie". Dan kan maar niet ieder in de kerk ambtsdrager zijn. De brieven van Paulus aan Timotheüs en Titus laten ons zien, wie alleen in Gods Kerk moeten dienen: 1 Timotheüs 3 en Titus 1:7-9. Als de vereisten van de ambtsdragers veronachtzaamd worden heeft dat tot gevolg, dat er schade wordt toegebracht aan het welzijn van de Kerk des Heeren, aan de ware religie. Daarom moet er ernst mee gemaakt worden en mogen deze dingen ook niet "vroom" worden weggepraat. Het gebeurt maar al te veel!

D. Slagboom.

Verontruste ontwikkelingen (6)

Militaire dienst

Vele gevaren

Veel van onze gezinnen krijgen te maken met de werkelijkheid van de dienstplicht. Weliswaar wordt er gesproken over afschaffing van de

dienstplicht, maar zover is het nog niet. Ook "onze" jongens moeten in dienst. Zij zijn dan verplicht hun tijd en kracht te geven aan het leger. Het vervullen van de dienstplicht is niet

ongevaarlijk. Het gebeurt weleens dat er bij oefeningen een dienstplichtige door een ongeval om het leven komt, al is dat een zeldzaamheid. Het kan ook zijn dat door een bepaalde oefening de gezondheid wordt geknakt. Het komt ook voor dat er militairen naar het buitenland worden gezonden. We denken nu aan hen die naar Joegoslavië zijn gegaan om daar een taak te vervullen. Dat is uiteraard niet ongevaarlijk. Er wordt immers nog steeds gestreden. Naast de vele gewonden vallen er ook doden. Maar nu zijn er niet alleen gevaren die het lichamelijke bestaan bedreigen. Er is ook het gevaar van zedeloosheid, waartegen de overheid helaas niet optreedt. We hebben het kunnen lezen dat een zedeloos blad (Playboy) gratis aan de militairen in Joegoslavië is toegesonden. Terecht is gezegd dat de overheid zo meewerkt aan de verloederding van de samenleving. Dat dit juist in Joegoslavië gebeurt is des te schrijnender. Daar vindt immers op massale schaal ernstige vernedering en verkrachting van vrouwen en meisjes plaats. Dat zou toch des te meer een aansporing voor de overheid moeten zijn om verspreiding van een zedeloos blad te verbieden. Bovendien heeft de overheid Gods Woord en Wet te gehoorzamen. Maar wat zijn we daar helaas ver vandaan. Misschien is er wel niemand van "onze" jongens in Joegoslavië.

Betekent dit dat men niet aan het gevaar van zedeloosheid wordt blootgesteld? Geenszins. Meerdere jaren geleden was het in Nederland al heel gewoon dat zedeloze afbeeldingen op de kamers van de dienstplichtigen aan de wanden werden opgehangen. Er werd niet tegen opgetreden. De meeste "hogeren" kwamen er niet tegen in verzet. Wie als dienstplichtige een andere houding innam, wie het ophangen van deze afbeeldingen afkeurde, had het echt niet gemakkelijk. Toch vraagt de Heere dat we in militaire dienst ook uitkomen voor de beginzelen van Zijn Woord. Ook in de kazerne moet het klinken: "Gij zult niet echtbreken." Er is ook het gevaar van de vrije tijd. Er is in militaire dienst veel vrije tijd. De vraag is hoe we die doorbrengen. Het spreekwoord zegt: "Ledigheid is des duivels oorkussen." In de vele vrije tijd wordt er vaak niet veel goeds gedaan. Men gaat uit. Men gaat de stad in. Men gaat stappen, zoals dat heet. Men komt in dancings en bars, er wordt (teveel) gedronken. Je komt op plaatsen waar een zondige

sfeer heerst en waar een christen zich niet zou moeten thuisvoelen. Er dreigen dus heel wat gevaren.

De juiste houding in militaire dienst

Wie in dienst gaat kan het beste er maar direct voor uitkomen dat hij gewend is naar de kerk te gaan, te bidden voor het eten en te danken na het eten. Begin er maar direct mee. Want wanneer zou je er anders mee moeten beginnen? Het is ook een goede zaak de knieën te buigen voor je 's avonds gaat slapen. De wereld komt ook wel voor haar beginzelen uit en schaamt zich daar totaal niet voor. Neem daarom gerust de tijd om een hoofdstuk uit de Bijbel te lezen en bijvoorbeeld ook een goed dagboek te lezen. Wanneer er dingen zijn die zondig zijn moet je niet vanuit de hoogte waarschuwen. Het kwaad leeft ten diepste in ieders hart. Ook de zonde van de zedeloosheid. Het is alleen genade voor de uitleving bewaard te worden. Het mag wel dagelijks het gebed van dienstplichtigen zijn: "En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van den boze."

De ouders hebben ten deze ook een taak. Zij hebben eerlijk te spreken met hun jongen die in dienst moet. Zij hebben te wijzen op de gevaren, te spreken van de alwetendheid Gods. De Heere ziet ons overal, al zien ouders ons niet. Heel belangrijk is dat er gebed is van de zijde van de ouders en van de kerk. Dat gevraagd wordt of "onze" jongens ervoor bewaard mogen worden meegezogen te worden met de zuigkracht van de zonde en zedeloosheid. Er zij gebed dat de vrije tijd niet op een zondige wijze wordt doorgebracht.

De vrije tijd kan aangewend worden om een cursus te volgen. Dat kan van groot belang zijn bij de terugkeer in het gewone maatschappelijke leven na het vervullen van de dienstplicht. Het is veel beter wat te leren in dienst dan de tijd in ledigheid of zelfs in de zonde door te brengen.

De taak van de overheid

Het is een verontrustende ontwikkeling dat de overheid de zondigheid niet tegengaat maar juist opening geeft. Artikel 36 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis zegt dat de overheid door God verordend is uit oorzaak van de verdorvenheid van het menselijke geslacht. De overheid dient de ongebondenheid der mensen te bedwingen. Zij dient te waarschuwen tegen de zonde en op te treden tegen

de zondaren. We mogen wel vrezen voor de oordelen Gods. Wat een ongerechtigheid wordt er toegelaten en bedreven. Wat een zedeloosheid in en buiten het leger. Want dit is een kwaad dat heel de maatschappij heeft doortrokken.

A. Rotterdam stelt in zijn verklaring van de Geloofsbelijdenis de volgende vraag: "Wanneer gaat het een volk, onder de regering van overheden, voorspoedig en wel?"

Hij geeft het volgende antwoord:

"Als de overheden, die God over een volk gesteld heeft:

1. Godsdienstige mannen zijn, die den waren godsdienst en de gemeente voorstaan, Deut. 17:18 en 19: Voorts zal het geschieden als hij op den stoel zijns koninkrijks zal zitten, zo zal hij zich een dubbel van deze wet afschrijven in een boek, uit hetgeen dat voor het aangezicht der Levitiesche priesteren is; en het zal bij hem zijn en hij zal daarin lezen, alle de dagen zijn levens, opdat hij den Heere zijn God lere vrezen, om te bewaren alle de woorden dezer wet en deze inzettingen om die te doen. Exod. 18:21: Doch ziet gij om onder alle den volke, naar kloeke mannen, Godvrezende, waarachtige mannen, de gierigheid hatende.

2. Rechtvaardige mannen, die de gerechtigheid handhaven, Jes. 1:17: Zoekt het recht, helpt den verdrukte, doet den wees recht, handelt de twistzaak der weduwe. Exod. 23:8: Ook zult gij geen geschenk nemen, want het geschenk verblindt de zienden en verkeert de zaak der rechtvaardigen.

3. Nederige mannen, die vijanden zijn van hovaardij en vriendelijk en bescheiden zijn tegen de onderdanen, Deut. 17:20: Dat zijn hart zich niet verheffe boven zijn broederen en dat hij niet afwijke van het gebod ter rechter- of ter linkerhand. Zo'n man was David, Ps. 131:1: O, Heere, mijn hart is niet hoog! Hij sprak vriendelijk met een vrouw, 2 Sam. 14:10.

4. Kloeke mannen, die doorzicht en beleid hebben, om de belangen der burgerij te verzorgen, 2 Kron. 19:5, 6: En hij stelde rechters in het land, in alle vaste steden van Juda, van stad tot stad, en hij zeide tot de rechters: Ziet wat gij doet, want gij houdt het gericht niet den mensen, maar den Heere.

5. IJverige mannen voor den Heere, om alle dwalingen, afgoderij en verleidingen tegen te gaan. Saul deed uit den lande weg de waarzeggers en duivelskunstenaars, 1 Sam. 28:9. Asa deed weg de drekgoden, 1 Kon.

15:12. En de altaren, 2 Kron. 14:3, Josafat roeide de afgodische hoogten uit, 2 Kron. 17:3. Salomo bouwde den tempel, Joas herstelde de breuken, 2 Kron. 12:5. Zo ook Josia, 2 Kon.

22:4." Mag u weleens verlangen naar zo'n overheid die het kwade en zondige bestraft en het goede, het Gode-welgevallige bevordert?

Ds. A. van Heteren.

Voor de jeugd (II)

De Samaritaanse vrouw

"Zijt Gij meer dan onze vader Jacob, die ons de put gegeven heeft? En hij zelf heeft daaruit gedronken en zijn kinderen en zijn vee"

Joh. 4:12

Beste jongelui!

Wij gaan in gedachten maar weer naar de Jacobsbron, te Sichar. Dat is een plaats die ons zachtjes aan bekend geworden is. Althans dat hoop ik. Bij de Jacobsbron hebben we Jezus zien zitten, in gesprek met die Samaritaanse vrouw. Jezus zat daar als mens, met een verzwakte natuur. Hij was daardoor aan allerhande ellendigheid onderworpen. Dat zijn wij ook. Bij ons is het een gevolg van de zonde. Hij heeft geen zonde gekend of gedaan, doch is tot zonde gemaakt geworden. En daarom moest Hij de gevolgen van de zonde dragen. Daar behoorde ook de lichamelijke vermoeidheid bij, die Hem als een vermoeide daar deed zitten, om uit te rusten. We moeten deze dingen goed in de gaten houden. Want hoe belangrijk het is om op die Samaritaanse vrouw te letten, het is nog veel belangrijker om op Jezus te letten. Want het gaat tenslotte toch om Hem. De Samaritaanse vrouw had Hem nodig om zalig te kunnen worden. Doch dat is met ons ook het geval. Willen wij zalig worden, dan hebben we Jezus nodig. Hij is en blijft de enige naam die onder de hemel gegeven is, door Dewelke wij moeten zalig worden. Buiten Hem is nergens enige zaligheid te zoeken of te vinden. Dat moest die Samaritaanse vrouw leren. Dat moeten wij allemaal leren. Leren! Dat is een hele opdracht. Als het over "leren" gaat, dan zijn heel veel mensen daar niet zo erg op gebrand. En zeker niet als het over "leren" gaat, wat betreft de dingen die geweten moeten worden, om welgetroost te kunnen leven en zalig te sterven. Zalig sterven, dat willen de meesten nog wel, die althans nog geloven, dat het met de dood niet afgelopen is. Want er zijn er heel, heel veel, die zichzelf wijs zoeken te maken, dat dood dood is. Die denken helemaal

niet aan "zalig sterven".

Als ze aan sterven denken, dan denken ze alleen aan een hoop ellende. En daar moet je dan maar zo gauw mogelijk van af zien te komen. Daar is tegenwoordig een middel voor. Men noemt dat "euthanasie". Letterlijk vertaald, wil dat zeggen: "Een goede dood", of "een zachte dood". Dat is natuurlijk bedrog. Want het woord "euthanasie" is echt geen woord van de laatste tijd. Het is al heel oud. Doch het had vroeger een heel andere inhoud. Want wat is een "goede dood"? Je kunt alleen van een "goede dood" spreken, wanneer je als een wáár gelovige in de Heere Jezus sterven mag. "Zalig zijn de doden, die in de Heere sterven...." Wie door het geloof in de Heere leven mag, kan eigenlijk ook alleen maar wel getroost door dit moeitevolle leven gaan. Die troost wordt niet altijd beleefd, omdat het geloof niet altijd wordt beoefend. Als het over "troost" gaat, dan wordt die ook door het geloof gezocht. Want het ongeloof kent ook "droefheid". Doch dat is een "droefheid der wereld, die de dood werkt." Men zoekt die troost bij de T.V. en verder alle mogelijke gemakkelikheden die niets nalaten dan een wrange nasmaak. Arme wereld! Arm is de mens, die het buiten Jezus zoekt. Hij komt voor eeuwig om. Ik hoop niet dat ik dit van één van mijn lezers moet denken. Want erger bestaat er niet.

Daar de "euthanasie" een actueel onderwerp is, lijkt het mij niet overbodig, tussen de regels door, daar een enkele zin aan te hebben gewijd. Want het vindt steeds meer ingang, ook daar, waar men het nog niet zou verwachten.

We hadden het over "leren". Die vrouw moest nog veel leren. Dat geldt natuurlijk ook ons. En dan niet alleen om dóór dit leven te komen, maar ook om er uit te komen. Er dóór komen we allemaal wel. En eruit moeten we allemaal. Dat laatste weten we allemaal. Doch er zijn er maar weinig die daar aan denken. Doen jullie dat? Het lijkt

mij geen overbodige zaak.

Jezus zit bij de Jacobsbron. De vrouw staat. Tot nu toe hebben wij haar leren kennen als een vrouw, die van alles wat Jezus haar had gezegd, nog maar weinig begreep. Eigenlijk niets. Omtrent geestelijke zaken, was zij totaal onkundig. Dat is natuurlijk geen excuus. Men kan voor onkunde wel allerlei excuses aanvoeren, doch wie ontdekt wordt, leert dat af. Want "onkunde", dat hebben we gehoord, is een gevolg van onze val. En daar zijn geen excuses voor.

De vrouw die stond, terwijl Jezus zat, kijkt uit de hoogte op Hem neer. Zij zou met ootmoed bekleed moeten zijn. Dat is een kleed dat ons allemaal zou moeten sieren. Doch dat ligt ons ook al niet. Wij zien het wel graag een ander dragen. We weten ook nog te zeggen, dat het heel mooi staat, als een ander dat draagt. En dat "zeggen" is dan al weer een bewijs, dat wij hoogmoedig zijn. Want als we het een ander zien dragen, dan kan diegene die het draagt zich moeilijk verheffen. Want zich verheffen, terwijl men met ootmoedigheid bekleed is, dat past niet bij elkaar.

Dat die vrouw uit de hoogte op Jezus neer ziet, en het kleed van de ootmoed nog mist, dat blijkt uit de vraag die zij Jezus stelt: "Zijt gij meer dan onze vader Jacob, die ons de put gegeven heeft, en hijzelf heeft daaruit gedronken en zijn kinderen en zijn vee?" Zij blijkt dus van "vader Jacob" gehoord te hebben. In hoever zij hem ook haar vader kon noemen, weet ik niet precies. Het is mogelijk dat zij iemand geweest is, die uit een gemengd huwelijk is voortgekomen. Want de Samaritanen vormden een vermenging van Joden en heidenen. Hoe ook, zij spreekt over "onze vader Jacob". Zij had op z'n minst van hem gehoord, en daarom had hij een plaats gekregen in haar gedachten. Het was haar natuurlijk verteld, wat zij omtrent die put Jezus meedeelde. Hij had die put gegraven en er zelf uit gedronken, met zijn kinderen en zijn vee. Zelf heeft zij Jacob natuurlijk nooit gekend. En de God van vader Jacob nog minder. Jacob was voor haar een oud-vader. Zij noemt zich een kind van hem. Zijn nalatenschap, de put, daar was zij groot mee. En wat verbeeldde deze vreemdeling zich nu wel? Was hij meer dan "onze vader Jacob....?" Zij achtte, dat blijkt duidelijk, het kind van God en zijn nalatenschap (Jacob en de put), hoger dan de God van het kind: (Jezus= is ook God:

de Levensbron). Daar staat zij, met de kennis van Jacob en zijn put, nog vijandig tegenover.

Hoevelen zijn ook nu nog haar gelijk? Men heeft kennis van de oud-vaders en hun nalatenschap. Waardevolle bronnen overigens. Men roemt daarin. Men is daar wijs mee. Men vult daar de kasten mee. Doch de God van de oud-vaders kent men niet. Zijn Woord - de Bron acht men niet. Dit verschijnsel komt ook voor bij de Farizeeërs. Men roemde in Abraham. Die noemde men hun vader. Doch zijn werken deed men niet. Daarom was de roem in deze oude Abraham een ijdele roem. Ik geloof dit ook van die Samaritaanse vrouw te moeten zeggen. Haar roemen in "vader Jacob" was ijdel.

En hoe is het nu met ons? Want dit verschijnsel, waar ook Calvijn in dit verband op wijst, komt ook onder ons voor. Men roemt dan in de "oud-vaders". Die moet je kennen, en die moet je lezen. Begrijp mij goed, ik zeg niet dat dit op zichzelf een verkeerde zaak is, als het maar niet ten koste gaat van het zuivere Woord van God.

Ik zou dit hier niet zo schrijven, had ik zelf dit niet zo ondervonden in het leven. Want de nalatenschap van de oud-vaders, zijn boeken, geschreven door feilbare mensen. Men komt bij al het goede, daar wel eens dingen in tegen, die zelfs in strijd zijn met het Woord van God. Het woord van mensen, wordt dan hoger aangeslagen, dan hetgeen God in Zijn Woord zegt.

Men weet dan met vuur en verve te vertellen hoe "vader" die en die het heeft beschreven. En dat is dan voor men het enige ware. Dat duldt dan ook geen tegenspraak. En als je dan zegt dat Gods Woord het anders leert, en dat bijv. Paulus, die door Gods Geest is geïnspireerd, het zegt, zoals het letterlijk in de Bijbel staat, dan heeft het woord van Paulus eigenlijk geen waarde. Want dat werpt heel hun stelling onderste boven. En dat wil men nu niet. Want dan moet men met zichzelf ook onderste boven.

Men moet er daarom wel op bedacht zijn, als men in de oud-vaders roemt, of het is overeenkomstig het Woord van God. Ik geloof dat hier van de Bereërs nog heel wat te leren is. Paulus roemde de liederen van Berea boven die van Thessalonika. "Want de liederen van Berea waren edeler dan die van Thessalonika, als die het woord ontvingen met alle toegenegenheid, onderzoekende dagelijks de Schriften,

of deze dingen alzo waren" (zie Hand. 17:11). Het was dus zo, dat men te Thessalonika zonder meer aannam, wat Paulus predikte. Doch te Berea dachten zij er anders over. Die hoorden Paulus ook spreken. Doch zij namen niet zonder meer aan, wat hij zei. Men onderzocht de Schriften, of de woorden van Paulus ermee overeenstemden.

En dat werd door Paulus geprezen.

Bedenk, er staat niet voor niets in de Bijbel: "Onderzoekt de Schriften! want die zijn het die van Mij getuigen". Alleen Gods Woord is onfeilbaar. Bij het onderzoek van de Schriften, is de leiding van de Heilige Geest onmisbaar.

De hartelijke groeten van jullie aller vriend,

Ds. H.C. v.d. Ent.

Verpleegkundige voor Cambodja

Op verzoek van ZOA Vluchtelingen-zorg vragen deputaten Hulpverlening van de Chr. Geref. Kerken dringend de aandacht voor de advertentie in dit nummer voor een (wijk)-verpleegkundige voor Cambodja. Wilt u verpleegkundigen in uw omgeving op deze advertentie wijzen?

Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer (B.K.G.M.)

Reeds velen maakten gebruik van de bemiddeling voor Kraam- en/of Gezinszorg.

Heeft u Kraam- of Gezinszorg nodig en u bezit geen TV, bel dan gerust.

Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer

Telefoon 02943 - 1145, mevr. J. Meijer.

BIJBELSE ALBUMS met plaatjes in kleur

Speciaal voor gebruik op scholen en zondagsscholen geeft de GBS albums met plaatjes over Bijbelse onderwerpen uit. De kinderen kunnen deze plaatjes zelf inplakken. Bij elk kort verhaal in de diverse albums is ruimte opengelaten voor een plaatje.

De albums zijn 21,5 cm breed en 15 cm hoog, stevige omslag.

Bij elk album behoort een set van 40 plaatjes (afm. 14,5 x 10,5 cm).

Wij kunnen acht series leveren:

0 Vanaf de schepping tot de list der Gibeonieten.

1 Richteren, koningen en profeten

2 Nieuwe Testament 1

3 Nieuwe Testament 2

A Wonen, werken en eredienst van Israël

B Bloemen en planten in Israël

C Dieren in de Bijbel

D Voorwerpen in de Bijbel

Prijs per album met

plaatjes

f 10,90

Te bestellen

bij de boekhandel

of rechtstreeks

zonder postzegel bij:

GEREFORMEERDE BIJBELSTICHTING
ANTWOORDNUMMER 2809, 4140 WB LEERDAM

Boekbespreking

Ds. D. Rietdijk, KERNTEKSTEN UIT DE BRIEVEN AAN TIMOTHEUS, 81 blz., f 14,50, Uitgeverij De Groot Goudriaan, Kampen.

In een negental bijbelstudies worden de twee brieven aan Timotheüs behandeld. Aan het eind van elke bijbelstudie staan gespreksvragen. De werkelijkheid wordt geschilderd in de wereld en in de kerk.

Zo lezen wij op blz. 32 en 33 dat het waarschijnlijk te zacht is uitgedrukt als we zeggen dat normen verschuiven, beter is te zeggen dat normen verdwijnen. Op blz. 46 lezen we dat er waarschijnlijk in de gemeente meer kritiek geleverd wordt dan dat er gebeden wordt. Het boekje is zeker bruikbaar voor persoonlijk gebruik en voor verenigingen.

AvH.

Chr. Geref. Bezinningskring binnen de classis Leeuwarden

Secr. J. de Vries

Lytsewei 51

9289 LC Drogeham

Tel.: 05121-1981

Zo de Heere wil en wij leven zal de Chr. Geref. bezinningskring binnen de classis Leeuwarden weer een openbare samenkost houden met als inleider de weleerwaarde heer ds. M. Vlietstra te Zeist.

Het onderwerp zal zijn:

"ONS ALGEMEEN ONGETWIJFELD CHRISTELIJK GELOOF".

Datum en plaats van samenkost is woensdag 24 maart 1993 in de Chr. Geref. Kerk te Damwoude. Aanvang kwart voor acht.

Voor AL uw:
boeken - bijbels - CD's
kantoorartikelen

Uw adres:

wij zijn er voor u

BOEKHUIS het KOMPAS
SCHERPENZEEL

Dorpsstraat 164, 03497-4355

Vakantie op Texel

Gezelligheid, rust, activiteit, ontspanning...
U vindt het allemaal op Texel.

Bel ons en reserveer een bungalow of sta-
caravan voor uw vakantie in eigen sfeer!

vakantieoord

De Verrassing

Oosterend, 02220-18391

MEDISCHE NOOD!!

In Zuid-West China

Vanuit de bergdorpen van de Lahu, Wa en Dai-stammen in Zuid-West China is de zeer dringende vraag gekomen om medische klinieken. In deze omgeving is geen enkele medische zorg. Christen artsen willen daar gaan werken.

Deze kliniekjes zullen worden gebouwd in plaatsen waar de huisgemeenten samenkomen. Ze kunnen dan fungeren als kleine zendingsposten.

De bouw en inrichting van een kliniek kost f 50.000.-. Kunnen we met uw hulp 3 kliniekjes bouwen? De bergbewoners zien met grote belangstelling uit naar uw antwoord.

ONTVANGEN: f 76.000.-

NOG NODIG: f 74.000.-

Postgiro 31 55 32

Stichting "Bonisa-Zending"

Schoolstraat 17, 2161 HB Lisse, of op rek. 33.65.54.613 van Rabobank te Lisse, t.n.v. Stichting BONISA-zending. Giror. van de Rabobank 163525.

Lezingen en informatie met of zonder dia's voor verenigingen en scholen kunt u aanvragen bij dhr. T. Schultink, tel. 05270-15063, Donastraat 5, 8303 WL Emmeloord.

ZOA-Vluchtelingen zorg heeft als doelstelling hulp te verlenen aan vluchtelingen en ontheemden en slachtoffers van rampen. Deze hulp wordt zonder aanzien des persoons gegeven, als een betoon van christelijke barmhartigheid. Haar grondslag is Gods Woord zoals beleden in de Drie Formulieren van Enigheid.

ZOA-Vluchtelingen zorg komt graag in contact met belangstellenden voor de functie van:

(WIJK)

VERPLEEGKUNDIGE MV

In Cambodja wordt op korte termijn een nieuw gezondheidszorg-programma gestart, met als doel het ondersteunen van de reïntegratie van terugkerende vluchtelingen. De aandacht is vooral gericht op het opzetten van de gezondheidszorg waarvan voorlichting en training van Cambodjaanse gezondheidswerkers een belangrijk onderdeel uitmaken. Daarom zullen trainingsactiviteiten naast voorlichting tot de voornaamste taken van de medewerker gaan behoren.

Wij zoeken een kandidaat die:

- een afgeronde beroepsopleiding heeft, bij voorkeur HBO-V of Verpleegkundige A met ervaring. Kandidaten die een tropencursus hebben gevolgd genieten de voorkeur;
- in staat is onderwijs en voorlichting in de gezondheidszorg te geven, alsmede leidinggevende en coördinerende capaciteiten heeft;
- zelfstandig kan werken en leven onder eenvoudige condities;
- bij voorkeur ervaring heeft opgedaan in soortgelijk werk in het buitenland;
- een flexibele en geduldige houding kan opbrengen en in staat is te werken met mensen van een andere cultuur;
- de Engelse taal goed beheerst en bereid is een andere taal bij te leren;
- beschikbaar is voor minimaal 2 jaar;
- de grondslag en de doelstelling van de Stichting onderschrijft;
- belijdend en meelevend lid is van één van de reformatorische kerken.

Belangstellenden worden verzocht vóór 15 maart 1993 een sollicitatiebrief, vergezeld van een zo uitgebreid mogelijk curriculum vitae te zenden aan: ZOA-Vluchtelingen zorg, t.a.v. dhr. P. Schermers, projectsecretaris, Postbus 10343, 7301 GH Apeldoorn. Voor nadere informatie kan met de projectsecretaris telefonisch contact worden opgenomen (055 - 663833).

VLUCHTELINGENZORG

CHRISTELIJKE ORGANISATIE
VOOR INTERNATIONALE
VLUCHTELINGENHULP

Postbus 10343, 7301 GH
Apeldoorn - Tel.: 055-663833

Teken nu in op de koraalbundel:

**De melodieën
der
PSALMEN en
LOFZANGEN**

door G.B. van kriecken.

Een aanwinst voor orgelbespe-
lers. Prijs nu f 49,50. Excl. ver-
zendkosten.

Uitgever:

**BOEKHANDEL
J. DE KONING**

Merel 52, 2986 BC Ridderkerk,
tel. 01804-21231.